

Wielka i mała litera

Wpisz wielką lub małą literę.

Minął trzeci dzień nauki w klasie piątej. Na uczniów od rana czekała niespodzianka. Otrzymali list od Maćka, kolegi z klasy, który jeszcze nie wrócił z wakacji, przez co bardzo się o niego niepokoili.

(T/t)___oruń, 2 IX 2015 r.

(C/c)___ześć!

Od miesiąca przebywam w (T/t)___oruniu razem z moimi rodzicami, którzy chwilowo tu pracują, i nie mogę się doczekać powrotu do szkoły i do (W/w)___as. Pragnę (W/w)___am opowiedzieć kilka ciekawostek o tym pięknym mieście.

(T/t)___oruń jest rodzinnym miastem (M/m)___ikołaja (K/k)___opernika, więc wizytę zacząłem od obejrzenia seansu w planetarium i zwiedzenia (D/d)___omu (K/k)___opernika. Nie wiem, czy wiecie, ale w 1997 roku (S/s)___tarówka w (T/t)___oruniu, która obejmuje (S/s)___tare i (N/n)___owe (M/m)___iasto, została wpisana na (L/l)___istę (Ś/ś)___wiatowego (D/d)___ziedzictwa (K/k)___ulturowego UNESCO. (T/t)___oruń ma, podobnie jak (P/p)___iza we (W/w)___łoszech, (K/k)___rzywą (W/w)___ieżę – (Ś/ś)___redniowieczną basztę miejską, której odchylenie od pionu wynosi około 146 cm. Centralnym punktem (S/s)___tarego (M/m)___iasta jest (R/r)___atusz (S/s)___taromiejski. Wszedłem na wieżę (R/r)___atuszową i podziwiałem widok na miasto i (W/w)___isłę. Przed (R/r)___atuszem stoi odlany z brązu (P/p)___omnik (M/m)___ikołaja (K/k)___opernika. Niedaleko znajduje się (D/d)___wór (A/a)___rtusa i piękna (K/k)___amienica (P/p)___od (G/g)___wiazdą.

W ogóle cały (S/s)___tary (R/r)___ynek otoczony jest (K/k)___amienicami. Ogromne wrażenie zrobiły na mnie monumentalne gotyckie (K/k)___ościoły: Świętych (J/j)___anów, (W/w)___niebowzięcia (N/n)___ajświętszej (M/m)___arii (P/p)___anny i Świętego (J/j)___akuba. Miasto to, jak pewnie wiecie, słynie też od wieków z (T/t)___oruńskich pierników, które będziecie mieli okazję spróbować.

Pozdrawiam (W/w)___as i (P/p)___anią (W/w)___ychowawczynię.

(W/w)___asz kolega (M/m)___aciek

Wielka i mała litera w pisowni nazw mieszkańców

Wpisz wielką lub małą literę i uzupełnij zdania.

obszar geograficzny	mieszkaniec	mieszkanka	mieszkańcy
Nazwy hipotetycznych mieszkańców planet pisz wielką literą.			
Ziemia	__iemianin	__iemianka	__iemianie
Mars	__arsjanin	__arsjanka	__arsjanie
Wenus	__enusjanin	__enusjanka	__enusjanie
Nazwy mieszkańców _____ pisz wielką literą.			
Europa	__uropejczyk	__uropejka	__uropejczycy
Azja	__zjata	__zjatka	__zjaci
Afryka	__frykanin	__frykanka	__frykanie
Ameryka	__merykanin	__merykanka	__merykanie
Australia	__ustralijczyk	__ustralijka	__ustralijczycy
Nazwy mieszkańców _____ pisz wielką literą.			
Polska	__olak	__olka	__olacy
Francja	__rancuz	__rancuzka	__rancuzi
Holandia	__olender	__olenderka	__olendrzy
Nazwy mieszkańców _____ pisz wielką literą.			
Mazury	__azur	__azurka	__azurzy
Pomorze	__omorzanin	__omorzanka	__omorzanie
Śląsk	__lązak	__lązaczk	__lązacy

Zapamiętaj!

Wielką literą piszemy:

- nazwy hipotetycznych mieszkańców planet, nazwy mieszkańców kontynentów, państw, regionów.

Małą literą piszemy:

- nazwy mieszkańców miejscowości: miast i wsi.

Wielka i mała litera w pisowni nazw mieszkańców

Wpisz wielką lub małą literę.

Klasa piąta wybierała się na wycieczkę. Na godzinie wychowawczej mieli ustalić, dokąd jadać. Ależ był harmider!

Najpierw Marta zaproponowała (W/w)__armię i (M/m)__azury. Stwierdziła, że chętnie pozna jakichś (M/m)__azurów. Olek, który zawsze jej się sprzeciwia, stwierdził, że jemu wystarczą (M/m)__azurki wielkanocne i że on woli (P/p)__omorze i (P/p)__omorzan. Powiedział też, że (P/p)__omorzanki są bardzo ładne. To z kolei zdenerwowało dziewczyny, które orzekły, że najprzystojniejsi są (Ś/ś)__łazacy.

Potem zaczęto się zastanawiać, które miasta chcą odwiedzić i jakich mieszkańców poznać. Czy (T/t)__orunian w (T/t)__oruniu, czy (W/w)__roclawian we (W/w)__roclawiu. Julka, która była rodowitą (W/w)__arszawianką, szybko zaproponowała wycieczkę do (W/w)__arszawy. Powiedziała, że po drodze mogą zapoznać się z bardzo ciekawą kulturą (M/m)__azowiecką. Według niej (M/m)__azowszanie to bardzo ważna grupa (P/p)__olaków. Józek powiedział jej, że każda jest ważna, obojętnie czy są to (P/p)__omorzanie, (W/w)__ielkopolanie, czy (M/m)__ałopolanie. Pani oczywiście przyznała mu rację i stwierdziła, że cieszy się, że nie mogą jechać do (A/a)__fryki czy (A/a)__zji, albo chociaż do (S/s)__zwecji czy (F/f)__inlandii. Krzysiek spojrzał na nią jak na (M/m)__arsjankę. Przecież miło byłoby poznać (S/s)__zwedów albo (F/f)__inów!

Zapamiętaj!

- Nazwy tańców i potraw piszemy małą literą, nawet jeśli brzmią tak samo jak nazwy mieszkańców regionów czy kontynentów. Na przykład: nazwy tańców – kujawiak, polka; nazwy potraw – mazurek.

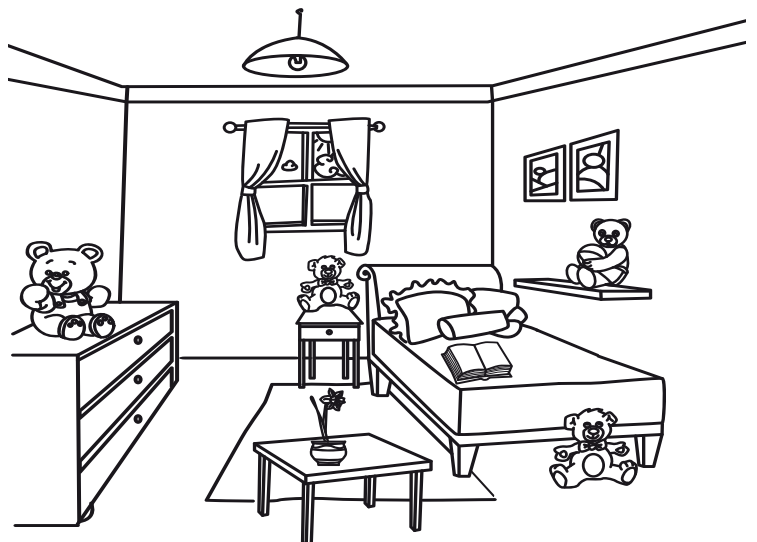
Ó - U

Wpisz ó lub u.

J__lka j__ż od dw__ch lat __częszczała do klasy z Mart__sią i Z__zią. Przedtem mieszkała w innym wojew__dztwie, na poł__dni__ Polski, i tam chodziła do podstaw__wki, ale firma tat__sia zmieniła zn__w siedzibę i całą czw__rką m__sieli się przeprowadzić. J__lka nie mar__dziła. W nowi__tkim mieszkani__ miała sw__j przyt__lony pok__j, z kt__rego była d__mna, bo mam__sia pozwoliła __rządzić go wedł__g jej, J__lki, g__st__.

Dziewczynka dł__go myślała nad doborem kolor__w, mebelk__w i dodatk__w. W końc__ zdecydowała się na biel__tkie szafki i p__łki, ż__łte ściany i p__szysty r__żowy dywan. Meble nie były nowi__tkie, malowała je na biało z k__zynką Nast__sią. Za__ważyła, że wsp__lna praca nie n__ży. Czas w og__le się nie dł__żył. Nastka pochwaliła jej wyb__r i dob__r kolor__w. Chociaż J__lka nie była pr__żna, __cieszyła się z tej pochwały. Teraz powr__t do pokoj__ po dł__gim dni__ pełnym żm__dnej pracy był d__żą radością.

Dziew__szka l__biła wyciągnąć się jak dł__ga na dywanik__ z jakąś lekt__rą w ręk__, mięci__tką pod__szką pod gł__wką i k__bkiem par__jącego kakao. „Życ nie __mierać” – jak m__wiła jej __kochana bab__nia R__ża. Kiedy zn__w ją __jrzy? Babcia mieszkała na poł__dni__ Polski. Zanim m__sieli zmienić miejsce pobyt__, wn__czka co r__sz ją odwiedzała, ale teraz wiele kilometr__w między nimi __niemożliwiło ten spos__b kontakt__. Pozostawała im wymiana poczt__wek pełnych cz__łości i zabawnych rys__nk__w.

Ó – U

Wpisz ó lub u.

Na __czycielka języka polskiego podzieliła __czni__w na gr__py. Poleciała im __łożyć dyktanda na temat pogody z jak największą liczbą wyraz__w z „ó” i „u” do przysłowia: „Gdy jask__łka lot sw__j zniża, deszcz się zbliża”. Miało być 12 zdań. Wygrała gr__pa J__lii. W ich tekście były 22 litery „u” i 11 „ó”.

„P__żną wiosną na __licy nagle zrobiło się ciemno. L__dzie spoglądali w niebo i zadawali sobie pytanie: Czy to chm__ry, czy dym z komin__w? Jask__łeczki latały blizi__tko ziemi. Wr__ble __kryły się pod dach__wkami b__dynk__w. Koty zaczęły przeraźliwie mia__czeć. L__dzie cz__li niepok__j, byli nie__przejmi i kł__tliwi. Taks__wkarze bez powod__ __żywali klakson__w a__t. Wszystko wskazywało na zbliżającą się __lewę. Nagle pocz__li jedną kroplę, potem dr__gą i koniec – po deszcz__.

Zza chm__r wyjrzało słońce.

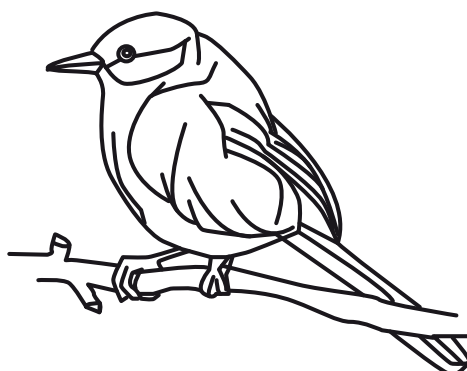
Piesi z __lgą stwierdzili:

– Z d__żej chm__ry mały deszcz.

__śmiechnęli się do siebie i z radością wr__cili do swoich spraw”.

Dr__gie miejsce zdobyła dr__żyna Z__zi z 19 literami „u” i 8 „ó”.

„Było p__żne popoł__dnie. Na niebie pojawiły się b__rzowe chm__ry. Niekt__re z nich kształtem przypominały k__le ze śnieg__, inne pąki r__ż albo t__many k__rz__. Jask__łki, kt__re wcześniej siedziały na dr__cie, zaczęły latać nizi__tko nad ziemią. Zanosiło się na __lewę, a nie na kap__śniaczek. Nagle zerwała się wich__ra. L__nął rzęsisty deszcz. Chl__stał wok__ł. Na __licach tworzyły się ogromne kał__że. __derzały pior__ny. Nagle zapanował spok__j. Tylko z chodnik__w parowała woda”.

Ó – U

Wpisz ó lub u.

Śmig__s-dyng__s, dyng__s-śmig__s,

Nie kryjże się, nie wymig__j,

Bo dziś każdy, stary, młody, nie __niknie wiadra wody!

Śmig__s-dyng__s, lany poniedziałek albo inaczej Dzień św. Lejka – ten k__ltywowany od wiek__w zwyczaj wyraźnie zainteresował __czeni__w podczas omawiania tradycji związanych z Wielkanocą. Dowiedzieli się, że śmig__s to polewanie wodą oraz smaganie po nogach r__zgami, kt__re symbolizowało oczyszczenie z br__d__, z chor__b, a dyng__s oznacza wręczanie podark__w, wyk__pienie się pisankami od powt__rznego oblewania. __czeniowie postanowili gr__ntownie się przygotować do tego dnia, a pani zakończyła lekcję życzeniami: „Na niedzielę życzę wszystkiego smacznego, a na lany poniedziałek wszystkiego mokrego!”.

W poniedziałek wielkanocny, kiedy J__lia smacznie spała, ktoś zap__kał do drzwi jej dom__. Otworzył tata i cich__tko wp__ścił dwie os__bki płci męskiej. Byli to __l__bieni k__zynie J__lki: pięcioletni Piotr__ś i dw__nastoletni K__b__ś, z kt__rym J__lia chodziła do jednej klasy.

W rękach trzymali brzozowe r__zgi i niewielkie pistolety na wodę.

Najpierw podeszli do cioci Z__zanny i, lekko __derżając ją gałązkami oraz polewając wodą, recytowali wierszyk:

Koło dom__ścieżka,

Hod__j, matko, pieska,

Masz c__reczkę ładną,

To ci ją __kradną.

Następnie w__jek zaprowadził chłopc__w do pokoj__dziewczynki, po cich__tk__odrz__cił pod__chę i kołdrę z jej ł__żka i dyng__śnicy zobaczyli... mał__tkiego kotka, a z okrzykiem na __stach z łazienki wypadła z plastikowym jajkiem napełnionym wodą J__lia i zaczął się prawdziwy lany poniedziałek. Podczas tej h__cznej zabawy chłopcy wykrzykiwali wierszyk, kt__rego na__czył ich dziadek: